

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1568

Vragen van de leden **Van Helvert** en **Omtzigt** (beiden CDA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de minderjarige Nederlandse jongen Charly die in Spanje gedetineerd is en prisonlaw* (ingezonden 21 januari 2019).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 15 februari 2019).

Vraag 1

Herinnert u zich dat u op eerdere Kamervragen antwoordde: «gedetineerden worden conform afspraak met PrisonLAW niet actief op mogelijk bijstand door deze organisatie geweest»?¹

Antwoord 1

Ja. Gedetineerden worden conform afspraak met PrisonLAW niet actief op mogelijke bijstand door deze organisatie geweest. Dit betekent dat er geen formulier voor PrisonLAW is opgenomen in het informatiepakket voor gedetineerden dat de ambassade of het consulaat zo snel mogelijk na arrestatie aan de gedetineerde doet toekomen en waarmee de gedetineerde toestemming zou geven aan het ministerie om zijn of haar gegevens door te geven aan Stichting PrisonLAW. Er zit op verzoek van Bureau Buitenland van Reclassering Nederland wel een toestemmingsformulier in het pakket voor deze organisatie die ook met subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken actief is bij de begeleiding van Nederlandse gedetineerden in het buitenland. Stichting PrisonLAW wordt overigens wel genoemd in de voor gedetineerden bestemde brochure «Gearresteerd in het buitenland» die in voornoemd informatiepakket zit. Verder is deze brochure ook te vinden op de website nederlandwereldwijd.nl van het ministerie.

Op het moment dat PrisonLAW eind november 2018 concludeerde dat haar juridische bijstand toegevoegde waarde voor C. zou kunnen hebben, in aanvulling op de bijstand door de Spaanse advocaat, en het ministerie daarover benaderde, heeft het ministerie de contactpersoon van C. onmiddellijk in contact gebracht met PrisonLAW. PrisonLAW treedt sinds begin december 2018 op als één van de gemachtigden van C.

¹ Antwoord op vraag 5 van de antwoorden van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 17 januari 2019 op vragen van de leden Van Helvert en Omtzigt over de 17-jarige Charly T. die al meer dan 4 maanden in voorarrest in Spanje (2018Z24806).

Vraag 2

Kunt u aangeven wanneer die afspraak met PrisonLAW gemaakt is en kunt u een afschrift van die afspraak doen toekomen aan de Kamer?

Antwoord 2

Stichting PrisonLAW verleent sinds 2012 juridisch advies aan Nederlandse gedetineerden op basis van subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Voor deze subsidieverlening geldt artikel 2 van de Kaderwet subsidies Ministerie van Buitenlandse Zaken, het Subsidiebesluit Ministerie van Buitenlandse Zaken, artikel 10:5 van de Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006 en mijn besluiten tot vaststelling van een subsidieplafond en beleidsregels voor subsidiëring op grond van de Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken. Meer specifiek worden de activiteiten door de subsidieontvangende organisatie uitgevoerd op de wijze zoals aangegeven in de door subsidieontvanger ingediende subsidieaanvraag (bestaande uit een activiteitenplan, een begroting en een liquiditeitsprognose) en de subsidiebeschikking.

Na start van de subsidieverlening vindt in de regel op werkniveau mondeling overleg plaats om de werkafspraken te concretiseren en aan te vullen. Zo ook in het geval van Stichting PrisonLAW. Destijds is met PrisonLAW mondeling overeengekomen dat het ministerie het juridisch advies van PrisonLAW niet actief aan alle nieuwe gedetineerden aanbiedt door middel van het toestemmingsformulier. Dit op verzoek van Stichting PrisonLAW omdat de organisatie aangaf geen capaciteit te hebben voor juridisch advies aan alle gedetineerden en PrisonLAW zelf de selectie wilde maken van aan te nemen zaken. Zoals reeds aangegeven in het antwoord op vraag 1 is in de brochure van het ministerie, die elke gedetineerde ontvangt, wel informatie opgenomen over Stichting PrisonLAW. Daarnaast publiceert PrisonLAW in het tijdschrift «Comeback» voor Nederlandse gedetineerden in het buitenland en beschikt PrisonLAW over een eigen website. Stichting PrisonLAW geeft aan jaarlijks ongeveer 130 zaken in behandeling te hebben. Op 1 juli 2019 eindigt de subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan Stichting PrisonLAW.

Vraag 3

Wat voor een zin heeft het om een organisatie als PrisonLAW subsidie te verlenen als gedetineerden niet actief geweest worden op het bestaan van PrisonLAW?

Antwoord 3

Door de jaren heen is steeds meer gebleken dat adequate juridische bijstand in de eerste fase van de rechtsgang voor een verdachte vaak cruciaal is. De nieuwe subsidieontvanger voor juridisch advies aan Nederlandse gedetineerden in het buitenland deelt dit standpunt. Het ministerie werkt met de nieuwe subsidieontvanger dan ook constructief samen om op pro-actieve wijze in een vroegtijdig stadium juridisch advies te verlenen in zaken waarin dit voor de verdachten van essentieel belang is. Beide partijen, subsidiegever en subsidieontvanger, moeten zich hierbij wel rekenschap geven van de regels omtrent persoonsgegevensbescherming. Op grond daarvan is het in principe nodig dat de gedetineerde uitdrukkelijk toestemming geeft aan het ministerie om zijn of haar gegevens door te mogen geven aan de subsidieontvangende organisatie. In dit verband is een goede naamsbekendheid van de nieuwe organisatie (DutchAdvocates) van belang, omdat daarmee Nederlandse gedetineerden in het buitenland ook zelf rechtstreeks de weg weten te vinden naar het gesubsidieerde juridisch advies.

Vraag 4

Zit Charly in voorarrest tussen veroordeelden?

Antwoord 4

C. verblijft in een Spaanse justitiële jeugdinstelling. In de instelling verblijven zowel gevonniste als nog niet-gevonnte minderjarigen.

Vraag 5

Zijn er ook signalen dat Charly in een niet veilige omgeving is? Zo ja, sinds wanneer, wat zijn de signalen en welke opvolging is gegeven aan die signalen?

Antwoord 5

Zoals ik uw Kamer in mijn brief van 23 januari 2019 meedeelde, is er op basis van de waarneming tijdens meerdere bezoeken aan C. in de jeugdinstelling en het contact met de directie van de jeugdinstelling geen aanleiding te veronderstellen dat er sprake zou zijn van een onveilige situatie. C. zelf bevestigde dit tijdens het bezoek van de medewerker van Nederlandse ambassade op 30 januari jl.

Vraag 6

Wanneer hebben de Nederlands autoriteiten voor het eerst de Spaanse autoriteiten gewezen op kaderbesluit 829, waarbij Charly in Nederland het proces kan afwachten? Waarom zo laat?

Antwoord 6

Voorop staat dat het in het algemeen niet aan de Nederlandse overheid is om uit eigen beweging zonder overleg met betrokkene en zijn advocaat verzoeken in te dienen ten behoeve van betrokkene. Uitgangspunt is dat verzoeken moeten worden ingediend door de verdachte zelf en zijn advocaat. De Nederlandse overheid kan informeren en waar nodig en gewenst eventueel ondersteunen.

In betreffende zaak heeft de advocaat van betrokkene in een vrij vroeg stadium een verzoek tot schorsing van de voorlopige hechtenis ingediend. Toen dit verzoek door de Spaanse justitiële autoriteiten werd afgewezen, is de mogelijkheid van het inroepen van Kaderbesluit 829 bij alle betrokkenen in beeld gekomen. Reeds in september 2018 zijn van Nederlandse zijde de Spaanse autoriteiten gewezen op de mogelijkheid van overdracht van de Europese Toezichtsmaatregel op grond van Kaderbesluit 829. Daarna is dit herhaald, onder meer via Eurojust. Op 18 december 2018 heeft de Nederlandse ambassade de concrete zaak en Kaderbesluit 829 op formele schriftelijke wijze onder de aandacht gebracht van de Spaanse autoriteiten. Omwille van persoonsgegevensbescherming en omdat de rechtsgang nog loopt, kan ik uw Kamer via deze openbare brief geen nadere justitiële gegevens over deze individuele zaak verschaffen.

Vraag 7

Is de procedure waarbij hij onder kaderbesluit 829 de straf in Nederland kan afwachten, in gang gezet?

Antwoord 7

Overdracht op grond van Europese Kaderbesluit 829 vindt plaats door toezending van het KB 829 certificaat aan de bevoegde autoriteit. De bevoegde autoriteit dient een beslissing te nemen over de erkenning van het certificaat. Uitgangspunt daarbij is de wederzijdse erkenning, op grond waarvan in principe de beslissing van de uitvaardigende lidstaat ongewijzigd wordt erkend. In onderhavig geval heeft Nederland op voorhand reeds aan Spanje aangegeven dat Nederland de schorsingsvoorwaarden zal erkennen. Het is aan de Spaanse autoriteiten terzake te beslissen en in actie te komen.

Vraag 8

Bent u bekend met de bewering van PrisonLaw dat er behoorlijke druk is uitgeoefend op de organisatie de afgelopen anderhalf jaar?

Antwoord 8

Over Stichting PrisonLAW en haar verzoek de subsidierelatie zes maanden vroeger te beëindigen, heb ik uw Kamer recentelijk meermaals uitvoerig geïnformeerd (brieven van 8 oktober 2018, kst-30010-40; 25 oktober 2018, ah-tk-20182019-411; 16 november 2018, ah-tk-20182019-650; 29 november 2018, kst-30010-41; 23 januari 2019, ah-tk-20182019-1263).

Het ministerie verstrekt sinds 2012 subsidie aan Stichting PrisonLAW. Binnen de algemene subsidieregels en de voorwaarden van de subsidiebeschikking kunnen alle subsidieontvangers op het terrein van gedetineerdenbegeleiding buitenland, zo ook Stichting PrisonLAW, zelfstandig en onafhankelijk opereren.

In de aanvraag voor de subsidie in de periode 2017-2019 schrijft Stichting PrisonLAW onder meer dat de organisatie de subsidierelatie met het ministerie als prettig ervaart en de relatie van grote waarde acht, mede gelet

op het belang van de Nederlandse gedetineerden in het buitenland. Daarbij uitte de organisatie de wens de relatie voort te zetten en om die reden voor de periode van 2017 tot en met 2019 een nieuwe subsidieaanvraag in te dienen.

Terugblikkend kan worden geconcludeerd dat de concrete invulling van de samenwerking bij gedetineerdenbegeleiding vanaf najaar 2017 de relatie tussen mw. Imamkhan van Stichting PrisonLAW en het Ministerie van Buitenlandse Zaken helaas sterk onder druk heeft gezet. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken informeerde uw Kamer daarover eerder vertrouwelijk.

Vraag 9

Kunt u aangeven hoe vaak er vanuit het ministerie is gebeld, ge-appt en gemaïld met PrisonLaw in de afgelopen veertien maanden? Kunt u zeer precieze aantallen geven over het aantal keren dat vanuit het ministerie is gebeld, ge-appt en gemaïld met PrisonLaw in de afgelopen veertien maanden?

Antwoord 9

Ook hier verwijs ik allereerst naar mijn eerdere brieven over Stichting PrisonLAW (8 oktober 2018, Kamerstuk 30 010, nr. 40; 25 oktober 2018, Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 411; 16 november 2018, Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 650; 29 november 2018, Kamerstuk 30 010, nr. 41; 23 januari 2019, Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 1263).

De aard van het consulaire werk brengt met zich mee dat over de bijstand in individuele gevallen frequent en actief wordt overlegd. Communicatie, uitwisseling en afstemming tussen de partijen die zijn betrokken bij de begeleiding van een Nederlandse gedetineerde in het buitenland is voor het leveren van een adequate en tijdige bijstand van groot belang. Precieze aantallen inzake de communicatie tussen het ministerie en Stichting PrisonLAW in de afgelopen veertien maanden heb ik niet direct beschikbaar, omdat die communicatie zich afspeelt in en over individuele persoonsdossiers en tussen individuele medewerkers.

Vraag 10

Bent u bekend met de bewering van PrisonLaw dat deze organisatie het ministerie meerdere keren gevraagd heeft om uitingen in de media te corrigeren of bij te stellen. Klopt dat, en hoe vaak en wanneer is dat gebeurd?

Antwoord 10

Nee, ik ben daarmee niet bekend. Wel ben ik bekend met de bewering van Stichting PrisonLAW dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan Stichting PrisonLAW heeft gevraagd uitingen te corrigeren of bij te stellen. Zie mijn onderstaande antwoord op vraag 11.

Vraag 11

Kunt u een complete lijst van gevallen sturen wanneer aan PrisonLaw gevraagd is om uitingen in de media te corrigeren of bij te stellen (over de laatste anderhalf jaar)?

Antwoord 11

Zoals ik aangaf in mijn antwoord op vraag 9 speelt alle communicatie zich af in en over individuele persoonsdossiers en tussen individuele medewerkers. Een «lijst» is niet beschikbaar. Zoals ik uw Kamer eerder informeerde, behoudt het Ministerie van Buitenlandse Zaken in algemene zin zich steeds het recht voor om te reageren op feitelijke onjuistheden in berichtgeving op beleidsterreinen van het ministerie. Aldus kan het voorkomen dat het ministerie iemand attendeert op feitelijke onjuistheden, aangeeft hoe de feiten volgens het ministerie werkelijk zijn en iemand verzoekt de berichtgeving aan te passen. Ik wil hier nogmaals benadrukken dat het hier steeds uitdrukkelijk alleen gaat om een verzoek. Hetzelfde geldt voor het vragen van aandacht van en in de media. In individuele consulaire zaken werkt het ministerie bewust grotendeels achter de schermen. Zo kan het gebeuren dat het ministerie in voorkomende gevallen in overweging geeft op bepaalde momenten, in het belang van de individuele zaak en de gemeenschappelijke doelstelling daarin, bijvoorbeeld tijdens de inzet van stille diplomatie,

publicitaire stilte in acht te nemen. Als hierover met Stichting PrisonLaw is overlegd, had het overleg hierover nimmer de intentie en het doel de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van Stichting PrisonLAW te beperken of daar op enigerlei wijze aan af te doen. Ik betreur het dat die indruk is gewekt. De uiteindelijke afweging en beslissing ten aanzien van de timing en de opportuniteit van publiciteit zijn steeds aan de direct betrokken partijen, te weten de gedetineerde zelf, zijn gemachtigde(n) en eventueel de familie.

Vraag 12

Heeft PrisonLaw ooit feitelijke onjuistheden beweerd in de pers? Indien dat het geval is, kunt u dan voorbeelden geven?

Antwoord 12

In individuele gevallen waarbij onder meer het risico op onjuistheden bestond, is dat aan PrisonLAW in overweging gegeven en toelichting gegeven op welke stappen daadwerkelijk zijn ondernomen. Dat gebeurde bij voorbeeld ten aanzien van gepleegde inzet vanuit dit ministerie in concrete gevallen van gedetineerdenbegeleiding.

Vraag 13

Kunt u de brieven die PrisonLaw aan het ministerie geschreven heeft en de antwoorden die daarop gegeven zijn in de afgelopen veertien maanden doen toekomen aan de Kamer?

Antwoord 13

Met deze brief en alle voorgaande brieven over Stichting PrisonLAW (8 oktober 2018, Kamerstuk 30 010, nr. 40; 25 oktober 2018, Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 411; 16 november 2018, Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 650; 29 november 2018, Kamerstuk 30 010, nr. 41; 23 januari 2019, Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 1263) heb ik uw Kamer alle relevante informatie over Stichting PrisonLAW verstrekt. De brieven van PrisonLAW gaan in grote mate over individuele persoonsdossiers van gedetineerden. Deze gegevens kan ik omwille van persoonsgegevensbescherming niet publiekelijk zonder meer met uw Kamer delen.

Vraag 14

Hoe beoordeelt u het feit dat er wel zeer frequent contact was tussen het ministerie en PrisonLaw en ook buiten kantoor tijden heel veel contact werd opgenomen?

Antwoord 14

Zoals ik aangaf in mijn antwoord op vraag 9 brengt de aard van het consulaire werk met zich mee dat over de bijstand in individuele gevallen frequent en actief wordt overlegd. Nederlandse gedetineerden bevinden zich in detentie wereldwijd. Mede vanwege wereldwijde karakter van de consulaire dienstverlening beschikt het Ministerie van Buitenlandse Zaken over een 24/7 Contact Center. Communicatie, uitwisseling en afstemming tussen de partijen die zijn betrokken bij de begeleiding van een Nederlandse gedetineerde in het buitenland is voor het leveren van een adequate en tijdige bijstand van groot belang.

Vraag 15

Kunt u deze vragen een voor een, heel precies en binnen twee weken beantwoorden?

Antwoord 15

De vragen zijn zo spoedig mogelijk een voor een en precies beantwoord.